

הכנסת
מרכז המחקר והמידע

כ"ט בשבט תשע"ט
4 בפברואר 2019

כללי העברת ספורטאים בוגרים בין אגודות – תמונת מצב בכמה ענפי ספורט בישראל ומבט משווה ביחס לענפי הכדורגל והכדורסל

מסמך זה נכתב לבקשת יושב ראש ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, חבר הכנסת יעקב מרגי, ויובא בו מידע על הכללים הנוגעים להעברת ספורטאים בוגרים, שגילם מעל 18 שנה, בין אגודות בכמה ענפי ספורט בישראל, וכן יוצג בו מבט משווה בינלאומי בדבר כללים אלה, ביחס לענפי הכדורגל והכדורסל.¹ ברקע הדברים עומדת הצעת חוק ביוזמת חבר הכנסת, המבקשת לתקן את חוק הספורט, תשמ"ח-1988, במטרה להקל על ספורטאים בוגרים המבקשים לעבור בין אגודות.

על-פי דברי ההסבר להצעת החוק האמורה, הנשענים על מסמך של משרד התרבות והספורט, ההסדרים הקיימים בתחום העברת ספורטאים בין אגודות, לרבות מנגנון ההסגר הנהוג בענפי ספורט שונים (כפי שיפורט להלן במסמך), מביאים לעתים קרובות להתנגשות בין ספורטאים לבין האגודות שבהן הם רשומים.²

מן המסמך עולה כי בששה מתוך שמונה ענפי ספורט שנסקרו (כדורגל, כדורסל, כדורעף, כדוריד, טניס ואתלטיקה), תקנון האיגוד בענף כולל הוראות הנוגעות לכניסת ספורטאים בוגרים לתקופת הסגר, במהלכה חל איסור על השתתפות בתחרויות במסגרת אותו ענף ספורט, במקרים של היעדר הסכמה לשחרור הספורטאי מצד האגודה בה הוא רשום. בשני ענפי הספורט הנותרים (שחייה וג'ודו) ישנן הוראות הנוגעות למעבר ספורטאי בין אגודות במצב של היעדר הסכמה לשחרורו, אך אין אזכור של מנגנון הסגר.

עוד עולה מן המסמך כי בארבעה מתוך שמונה ענפי הספורט האמורים (כדורגל, כדורסל, כדוריד וג'ודו) תקנון האיגוד כולל הוראות הנוגעות לתשלום פיצוי כספי (בגין אימונו וקידומו של הספורטאי; להלן פיצויי הכשרה) לאגודה המשחררת, בעת מעבר ספורטאי לאגודה אחרת. בענפי הכדורגל והכדורסל מדובר על סכומים העשויים, במקרים מסוימים, להיות גבוהים במיוחד.

בנוסף, מבדיקה השוואתית שערכנו בכמה מדינות ביחס לענפי הכדורגל והכדורסל, עולה כי לרוב ישנה מגבלת גיל לזכאות לפיצויי הכשרה, בדרך כלל עד גיל 23-24. בישראל, לעומת זאת, לא נקבעה מגבלת גיל בעת מעבר ראשון בענפים אלה.

¹ גירסה קודמת של מסמך זה הוגשה בתאריך 20 בנובמבר 2018, לקראת דיון שהתקיים בוועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת בנושא הצעת חוק הספורט (תיקון – זכויות ספורטאי בוגר), התשע"ז-2017.

² משרד התרבות והספורט, דוח הערכת השפעות הרגולציה (RIA – Regulatory Impact Assessment) בנושא ההצעה לתיקון חוק הספורט, תשמ"ח-1988, בנושא מעבר קטינים בין אגודות, יוני 2018.

1. רקע

העיסוק בספורט מקצועי בישראל מוסדר דרך כרטיסי שחקן שנרכשים על ידי אגודות הספורט בענפים השונים.³ על מנגנון זה חלות ההוראות הקבועות בסעיף 11(א) בחוק הספורט, תשמ"ח-1988 (להלן: החוק או חוק הספורט), אשר קובע את הכללים בדבר העברת ספורטאים בין אגודות.

בחוק נקבעו כללים שונים בעניין העברת ספורטאים בין אגודות, בחלוקה לפי גיל הספורטאים (עד 15 שנים, 15-17 שנים ו-17 שנים ומעלה). בהתאם לכך, ולעניינו של מסמך זה העוסק כאמור בספורטאים בוגרים, סעיף 11(א)(ב) בחוק קובע כי **ספורטאי שמלאו לו 17 שנים המבקש לעבור לאגודת ספורט אחרת, יוכל, באין הסכמה להעברתו ובכפוף לתנאים הקבועים בתקנון האיגוד או ההתאחדות הרלוונטיים⁴, להגיש בפגרה טופס "הסגר" ולעבור לאגודה אחרת לאחר שנכנס להסגר. הסגר מוגדר בחוק כאיסור על השתתפות בתחרויות במסגרת אותו ענף ספורט בארץ ומחוצה לה. תקופת ההסגר תהיה כפי שייקבע בתקנון כאמור ולא תעלה על עונת ספורט אחת.⁵**

בהמשך לכך קובע החוק כי **התנאים למעבר של ספורטאי מאגודת ספורט אחת לאחרת, לרבות תשלום או גמול לאגודה שממנה מבקש הספורטאי לעבור, ותקופת ההסגר ייקבעו בתקנון האיגוד או ההתאחדות** על בסיס שיקולים אלה: גיל הספורטאים, תקופת פעילותם באגודה שממנה הם מבקשים לעבור והמשאבים שהושקעו באימונם ובקידומם. סעיף 12(א) בחוק הספורט קובע כי במקרה שבו אסרה או הגבילה אגודת ספורט את העברתו של ספורטאי בהתאם להוראות תקנון כאמור, או שלא הסכימה להעברתו כאמור בסעיף 11א, רשאי הספורטאי לערער את החלטת האגודה לפני שופט שמונה על ידי שר הספורט, בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון.

כאמור, מסמך זה נכתב על רקע יוזמה לתיקון המצב החוקי הקיים שהוצג לעיל. על פי הצעת החוק, חוק הספורט יתוקן כך שספורטאים בוגרים שגילם מעל 25 שנים ושתרמו למעלה משבע שנים לאגודה שאליה הם שייכים, יוכלו לקבל את כרטיס השחקן שלהם לידיהם ולעבור קבוצה כרצונם, ללא תשלום או גמול לאגודה שממנה הם מבקשים לעבור.⁶ הצעת החוק אושרה במליאת הכנסת בקריאה טרומית בתאריך 24 באוקטובר 2018.⁷ במסגרת הדיון בהצעה הוצגה עמדת הממשלה על ידי שרת התרבות והספורט, חברת הכנסת מירי רגב, שאמרה כי אף שהוחלט לתמוך בהצעה בשלב הקריאה הטרומית, הוסכם שההצעה לא תקודם עד שייבחנו השלכות הרוחב על המועדונים והאגודות, כך שיתאפשר האיזון הנכון בין רצון הספורטאי לרצון קידום הספורט בישראל.

³ ש.ם.

⁴ סעיף 10(א) בחוק הספורט הסמיך את איגודי הספורט וההתאחדויות להתקין תקנונים שיסדירו את הניהול התקין של ענף הספורט שהם מרכזים, ובכלל זה בענייני משמעת, שיפוט פנימי, העברת ספורטאים ושכר ותשלומים לספורטאים, למאמנים ולבעלי תפקידים אחרים.

⁵ עד שנת 2012 הייתה קבועה בחוק הספורט תקופת הסגר לפי מדרג גילאים: ספורטאי שגילו 17 ומעלה אך לא מעל 26 שנה – שתי עונות ספורט; ספורטאי שגילו מעל 26 שנה אך לא מעל 31 שנה – עונת ספורט אחת; ספורטאי שגילו למעלה מ-31 שנה – הספורטאי יוכל באין הסכמה להעברתו, להודיע בפגרה על רצונו לעבור לאגודה אחרת והוא יוכל לעבור לאותה אגודה בסיומה של עונת ספורט אחת. מתוך: [הצעת חוק הספורט \(תיקון מסי' 8\) \(הוראות שונות\), התשע"ב-2012](#).

⁶ [הצעת חוק הספורט \(תיקון – זכויות ספורטאי בוגר\), התשע"ז-2017](#) (פ/4432/20) של ח"כ יעקב מרגי ואחרים. נוסף על האמור לעיל, הצעת החוק מבקשת לאפשר לספורטאים בוגרים לפנות לערכאה שיפוטית, במקרה שבו המשך פעילותו של ספורטאי באגודה הוא "בלתי סביר או בלתי אפשרי, מסיבות שאינן תלויות בו, או שהמשך פעילותו כאמור עלול לגרום לו נזק של ממש", בדומה לקבוע כיום בחוק ביחס לספורטאים קטינים.

⁷ דברי הכנסת, ישיבה מספר 368, 24 באוקטובר 2018.

נציין כי לאחרונה הוגשה עתירה לבג"צ המבקשת לבטל את הסעיפים המסוימים בחוק הספורט המתייחסים למנגנון ההסגר. לטענת העותרים סעיפים אלה יצרו מציאות אשר מפלה לרעה את הספורטאים בישראל ופוגעת בזכויותיהם החוקתיות והבסיסיות ביותר במידה בלתי סבירה ובלתי מידתית, תוך פגיעה ונזק לקידום הספורט בישראל, כל זאת בניגוד לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו ולחוק יסוד חופש העיסוק.⁸

בתוך כך נוסיף כי ביוני האחרון הוגש על ידי משרד התרבות והספורט תזכיר חוק המבקש גם הוא לתקן את חוק הספורט ולקבוע הוראות המיטיבות עם ספורטאים קטינים בנוגע לאפשרות המעבר שלהם בין אגודות ספורט.⁹ בתזכיר נכתב כי התיקון המוצע מאמץ את מרבית המלצות "ועדת אדלר" שהוקמה בשנת 2012 על ידי שרת התרבות והספורט דאז, חברת הכנסת לימוד לבנת, במטרה להמליץ על ההסדר הרצוי בנושא שחרור ומעבר קטינים בין אגודות ספורט. הוועדה המליצה בין היתר על ביטול מנגנון ההסגר ביחס לקטינים, בגין פגיעתו בזכות הבסיסית של הספורטאי להתאמן ולהתחרות בשלב קריטי בהתפתחותו המקצועית.¹⁰ בהתאם לכך, בתזכיר החוק מוצע לקבוע כי ספורטאי שגילו פחות משמונה עשרה שנים לא יחויב בתקופת הסגר כתנאי למעבר בין אגודות, גם אם המעבר נעשה שלא בהסכמת האגודה שבה הוא רשום. כמו כן, מוצע לקבוע את סמכותו של השר לקבוע בתקנות הוראות ותנאים לעניין תשלום או גמול לאגודה שממנה מבקש הספורטאי לעזוב. **כאמור, מסמך זה עוסק בכללי העברת ספורטאים בוגרים בין אגודות ספורט, ולכן לא יוצגו בו היבטים הנוגעים לספורטאים קטינים, ככל שהם אינם רלוונטיים לספורטאים שגילם למעלה משמונה עשרה שנים.**

2. התנאים הקבועים בתקנוני איגודי הספורט בדבר העברת ספורטאים בוגרים

להלן יוצגו הכללים הקבועים בתקנונים של כמה מאיגודי הספורט בישראל ביחס להעברת ספורטאים בוגרים בין אגודות ספורט. בשל ההבדלים באופי הפעילות הספורטיבית וחשיבותם האפשרית לעניין זה, בחרנו לכלול בסקירה הן ענפי ספורט קבוצתיים והן ענפי ספורט אישיים.¹¹

2.1. כדורגל

הכללים הנוגעים להעברת שחקני כדורגל (גברים) בין קבוצות מוסדרים בתקנון הרישום של ההתאחדות לכדורגל.¹² בתקנון יש כללים נפרדים למקרה שבו שחקן מבקש לעבור לקבוצה לא מקצוענית (קבוצה הנמנית על ליגה א', ליגה ב', ליגה ג', ליגות נוער, נערים וילדים וכן קבוצות בליגות לנשים) ולמקרה שבו שחקן מבקש לעבור לקבוצה מקצוענית (קבוצה הנמנית על ליגת העל והליגה הלאומית), כמפורט להלן:

⁸ בג"צ 5051/18 - גל ארד נ' הכנסת.

⁹ משרד התרבות והספורט, תזכיר חוק הספורט, תשע"ח-2018, פורסם בתאריך 4 ביוני 2018.

¹⁰ הוועדה הציבורית בנושא שחרור ומעבר קטינים בין אגודות ספורט (ועדת אדלר), דוח ביניים לצורך קבלת תגובות הציבור, מאי 2014.

¹¹ בענפי הכדורגל והכדורסל קיימות הוראות נפרדות לעניין העברת ספורטאיות (נשים) בין אגודות. מפאת קוצר היריעה יוצגו בפרק זה ההוראות הנוגעות להעברת ספורטאים גברים בלבד.

¹² אתר ההתאחדות לכדורגל, תקנון הרישום שעודכן בתאריך 30 באוגוסט 2018.

- העברת שחקן מקבוצה לא מקצוענית לקבוצה לא מקצוענית – במקרה שהשחקן הועבר ללא תמורה ובמהלך 30 החודשים ממועד העברתו הוא הועבר לקבוצה מקצוענית, תהא הקבוצה ממנה עבר לראשונה, זכאית לפיצוי בגין אימונו וקידומו של השחקן מהקבוצה המקצוענית, ובלבד שהגישה בקשה לפיצוי למוסד למעמד השחקן בתוך 18 חודשים ממועד רישומו של השחקן בקבוצה המקצוענית.

- העברת שחקן מקבוצה מקצוענית לקבוצה לא מקצוענית – הקבוצה המעבירה אינה זכאית לקבל מהקבוצה הקולטת פיצוי בגין אימונו וקידומו של השחקן.

- העברת שחקן מקבוצה לא מקצוענית לקבוצה מקצוענית – שחקן שגילו מעל 17 שנים רשאי לעבור מקבוצה לא מקצוענית לקבוצה מקצוענית אף ללא הסכמת הקבוצה המעבירה, בתנאי שהקבוצה המעבירה תקבל מהקבוצה הקולטת פיצוי עבור אימונו וקידומו של השחקן. במקרה של חילוקי דעות בקשר לסכום הפיצוי, יפסוק בעניין המוסד למעמד השחקן על-פי פניית אחת הקבוצות ו/או השחקן עצמו.

- העברת שחקן מקבוצה מקצוענית לקבוצה מקצוענית – שחקן שבתום עונת משחקים סיים את חוזהו עם קבוצה מקצוענית אחרת בה היה רשום, יוכל לעבור ולהירשם בקבוצה מקצוענית אחרת, אולם הקבוצה המעבירה תהיה זכאית לפיצוי בגין אימונו וקידומו של השחקן. במקרה שבו הקבוצות לא הגיעו להסכמה בדבר תנאי העברתו של השחקן (והשחקן בחר שלא להיכנס להסגר), יחולו ההוראות הבאות:

○ שחקן שגילו מעל 17 שנים אך לא מעל 21 שנים – השחקן יישאר רשום בקבוצה המעבירה עד שהקבוצות יגיעו להסכמה לגבי גובה הפיצוי;

○ שחקן שגילו מעל 21 שנים אך לא מעל 24 שנים – הקבוצה המעבירה ו/או השחקן רשאים לפנות למוסד למעמד השחקן על מנת שיקבע את גובה סכום הפיצוי שישולם לקבוצה המעבירה. במקרה שבו מדובר בפעם הראשונה שבה עובר השחקן מקבוצה בה שיחק במרבית שנותיו, הקבוצה המעבירה תהיה זכאית לפיצוי שלא יפחת מהסכום המצטבר הנקוב בטבלת העברות שמופיעה כנספח בתקנון, בהתאם למספר שנות הרישום של השחקן בקבוצה (סכום הפיצוי המינימאלי יכול אף להגיע לסכום של כ-1.1 מיליון ש"ח), ובתנאי שהציעה לשחקן הסכם העסקה לתקופה שלא תפחת ממספר עונות המשחקים שנותרו עד הגיעו לגיל 24 שנים, והשכר ברטו שהציעו לו בכל אחת מעונות ההסכם לא יפחת משליש הסכום המצטבר הנקוב בטבלה.

○ שחקן שגילו מעל 24 שנים – השחקן רשאי לעבור ולהירשם בכל קבוצה שיחפוץ, מבלי שהקבוצה המעבירה תהיה זכאית לפיצוי כלשהו בגין ההעברה. ואולם, אם זו הפעם הראשונה שבה עובר השחקן מקבוצה בה שיחק במרבית שנותיו, הקבוצה המעבירה תהיה זכאית לקבל מהקבוצה הקולטת או מהשחקן עצמו פיצוי כפי שישוכם בין הצדדים, ובהיעדר הסכמה כפי שייקבע על ידי המוסד למעמד השחקן.

במקרה שבו שחקן שגילו מעל 17 שנה ביקש לעבור מהקבוצה בה הוא רשום לקבוצה מקצוענית או לקבוצת נוער/נערים א', והגיש טופס הסגר, בהתאם להוראות חוק הספורט, רשאים השחקן והקבוצה המעבירה לפנות למוסד למעמד השחקן על מנת שיקבע את סכום הפיצוי המגיע לקבוצה המעבירה עבור אימונו וקידומו של השחקן על-פי הקבוע בתקנון ובהתאמה להוראות המפורטות לעיל. בתום שנת הסגר

אחת ובכפוף לתשלום הסכום לקבוצה המעבירה, יוכל השחקן לעבור לקבוצה אחרת. יצוין כי הוראה זו נכתבה אמנם ביחס להוראות המתייחסות למעבר שחקן בין קבוצות מקצועניות, אולם נראה כי היא מתייחסת גם למקרים של מעבר שחקן לקבוצה לא מקצוענית. כמו כן, נציין כי בהוראות אחרות בתקנון המתייחסות למעבר שחקן לקבוצה לא מקצוענית נכתב כי יחולו עליהן הוראות חוק הספורט. הוראות אלה כוללות כאמור גם את אפשרות השימוש במנגנון ההסגר.

2.2. כדורסל

הכללים הנוגעים להעברת שחקני כדורסל ישראלים (גברים) בין קבוצות מוסדרים בתקנון משחקי האליפות של איגוד הכדורסל.¹³

במקרה של העברת שחקנים בין קבוצות בליגת העל לגברים, הקבוצה המעבירה תהיה זכאית לדמי העברה מהקבוצה הקולטת אם השחקן הוא שחקן בית של הקבוצה או שהוא שיחק בקבוצה המעבירה לפחות שלוש שנים ברציפות בליגת העל לגברים. אם הקבוצות לא הגיעו להסכמה בדבר דמי העברה, תשלם הקבוצה הקולטת לקבוצה המעבירה 20% משכרו ברוטו של השחקן לשנה אחת, כפי שסוכם בינו לבין הקבוצה הקולטת בחוזה שנעשה ביניהם. **שחקן בית לא רשאי לנהל משא ומתן עם קבוצה אחרת /או לעבור אליה ללא הסכמה מראש ובכתב של קבוצת האם שלו.**

אשר לשחקנים בכל הליגות, אם עד תום עונת המשחקים הרשמית הסתיים החוזה בין השחקן לקבוצה יהיה השחקן רשאי לעבור לקבוצה אחרת, אך במקביל לכך עשויה הקבוצה המעבירה להיות זכאית לפיצוי בגין אימונו, קידומו והשבחתו של השחקן, בהתאם לאמור להלן:

- העברה של שחקן שגילו 18-21 שנה שהיה רשום באגודה למשך שתי עונות כדורסל (גם עם לא רצופות) – אם השחקן עובר לקבוצה בליגת העל, התשלום יהיה 1,500 דולר אמריקני לכל עונה בה שיחק בקבוצה המעבירה; אם השחקן עובר ליתר הליגות, התשלום יהיה 300 דולר אמריקני לכל עונה בה שיחק בקבוצה המעבירה.
- העברה של שחקן החל מגיל 21 ומעלה שהיה רשום באגודה למשך שתי עונות כדורסל (גם אם לא רצופות) – אם השחקן עובר לליגת העל או לליגה הלאומית, התשלום יהיה 50% משכרו השנתי ברוטו כפי שישולם לו בקבוצה אליה הוא עובר. בכל מקרה התשלום לא יפחת מ-1,500 דולר אמריקני לכל עונה בה שיחק בקבוצה המעבירה אם הוא עובר לשחק בליגת העל, ומ-750 דולר אמריקני אם הוא עובר לשחק בליגה הלאומית.
- העברת שחקן בית ללא חוזה – שחקן שכרטיסו שייך לאגודה רשאי לעבור לקבוצה אחרת במשא ומתן שיתנהל בין הקבוצה המעבירה לקבוצה הקולטת בהסכמת השחקן. **במקרה שאין הסכמה בין הקבוצות השחקן לא ישוחרר.**

שחקן שגילו מעל 17 שנה הרוצה לעבור מאגודה בה הוא רשום כחוק לאגודה אחרת ואגודתו אינה מסכימה לשחררו, רשאי להיכנס להסגר שאורכו עונת משחקים אחת. בתום ההסגר הוא ייחשב שחקן חופשי ויוכל לעבור לכל אגודה שהיא לפי בחירתו. לצד זאת, בסעיף אחר בתקנון נכתב כי שחקן שגילו מעל ל-31 שנה, יוכל באין הסכמה של אגודתו להעברתו, להודיע על רצונו לעבור לאגודה אחרת והוא יוכל

¹³ אתר איגוד הכדורסל, [תקנון משחקי האליפות](#), כניסה: 18 בנובמבר 2018.

לעבור לקבוצה הקולטת לאחר סיומה של העונה בה הודיע על רצונו לעבור לקבוצה הקולטת (כלומר, ללא כניסה להסגר).

2.3. כדורעף

הכללים הנוגעים להעברת שחקני כדורעף בין קבוצות מוסדרים בתקנון משחקי האליפות של איגוד הכדורעף.¹⁴ על פי התקנון, שחקן המעוניין לעבור לקבוצה אחרת נדרש לקבל שחרור מהקבוצה בה הוא רשום. **במקרה שבו האגודה שבה הוא רשום אינה מסכימה לשחררו, רשאי השחקן להיכנס להסגר, בהתאם להוראות חוק הספורט.** בתום תקופת ההסגר הוא ייחשב לשחקן חופשי ויוכל לעבור לכל קבוצה לפי בחירתו. אין בתקנון התייחסות לתשלום או גמול לאגודה שממנה מבקש הספורטאי לעבור. יצוין כי אף שאין לדבר אזכור כלשהו בתקנון, באתר האינטרנט של איגוד הכדורעף מופיע "טופס שחרור שחקן מעל גיל 31", ממנו אפשר להבין כי שחקן שעבר את גיל 31 יכול להשתחרר מהאגודה בה הוא רשום בתום עונת משחקים מסוימת, וללא שנכנס להסגר, ככל שהגיש את הטופס לאיגוד הכדורעף טרם סיום אותה עונת משחקים.¹⁵

2.4. כדוריד

הכללים הנוגעים להעברת שחקני כדוריד בין מועדונים מוסדרים בתקנון משחקי האליפות של איגוד הכדוריד.¹⁶ על פי כללים אלה שחקן המעוניין לעבור למועדון אחר נדרש לקבל שחרור מהקבוצה בה הוא רשום. **שחקן שגילו מעל 17 שנה שהאגודה שבה הוא רשום אינה מסכימה לשחררו, רשאי להיכנס להסגר, בתומו ייחשב כשחקן חופשי ויוכל לעבור לכל אגודה שהיא לפי בחירתו.** על פי התקנון תקופת ההסגר תהיה בהתאם לקבוע בתקנון המוסד למעמד השחקן המעודכן או על פי הקבוע בחוק הספורט על פי הנמוך מביניהם. במקרה שבו הוגש על ידי השחקן טופס הסגר, מבלי שפנה תחילה למוסד למעמד השחקן, רשאית הקבוצה המעבירה לפנות למוסד זה על מנת שייקבע את סכום הפיצוי המגיע לקבוצה המעבירה עבור קידומו ואימונו של השחקן. יצוין כי על פי אתר האינטרנט של איגוד הכדוריד, הגשת טופס הסגר כרוכה בתשלום אגרה מצד השחקן (הסכום המוצג כיום באתר הנו 5,000 ש"ח).¹⁷

2.5. טניס

הכללים הנוגעים להעברת שחקני טניס בין מועדונים מוסדרים בתקנון הליגה והגביע של איגוד הטניס.¹⁸ על פי כללים אלה שחקן המעוניין לעבור למועדון אחר נדרש לקבל שחרור מהקבוצה בה הוא רשום. **שחקן שמלאו לו 17 שנים המבקש לעבור לאגודת ספורט אחרת יוכל, באין הסכמה להעברתו להגיש בפגרה טופס הסגר, ולעבור לאגודה אחרת לאחר שנכנס להסגר.** תקופת ההסגר לא תעלה על עונת ספורט אחת. במהלך תקופת ההסגר חל איסור על השתתפות בתחרויות כלשהן (לרבות משחקי ליגה וגביע, משחקי

¹⁴ אתר איגוד הכדורעף, [תקנון משחקי האליפות 2018/19](#), כניסה: 18 בנובמבר 2018.

¹⁵ אתר איגוד הכדורעף, [טופס שחרור שחקן מעל גיל 31](#), כניסה: 18 בנובמבר 2018.

¹⁶ אתר איגוד הכדוריד, [תקנון משחקי האליפות](#), כניסה: 19 בנובמבר 2018.

¹⁷ אתר איגוד הכדוריד, [חוקה, טפסים ותקנון](#), כניסה: 19 בנובמבר 2018.

¹⁸ אתר איגוד הטניס, [תקנון הליגה והגביע שנמצא בתוקף מתאריך 26 ביוני 2018](#).

ידידות, משחקי אימונים, תחרויות בינלאומיות וכיוצא בזה) בארץ ומחוצה לה. על אף האמור, רשאית הנהלת האיגוד, ברוב של שני שלישים מחבריה, להתיר השתתפותו של שחקן הנמצא בהסגר במשחקים בין ארציים ובאימונים הנערכים לקראת משחקים בין ארציים במסגרת נבחרות ישראל. אין בתקנון התייחסות לתשלום או גמול לאגודה שממנה מבקש הספורטאי לעבור.

2.6. אתלטיקה

הכללים הנוגעים להעברת ספורטאים מאגודה לאגודה מוסדרים בתקנון המשנה של איגוד האתלטיקה.¹⁹ על פי כללים אלה ספורטאי המבקש לעבור לקבוצה אחרת נדרש לקבל שחרור מהקבוצה בה הוא רשום. **ספורטאי שמלאו לו 17 שנים, שהאגודה בה הוא רשום אינה מסכימה לשחררו, רשאי להגיש בפגרה טופס הסגר ולעבור לאגודה אחרת לאחר שנכנס להסגר.** תקופת ההסגר תהיה למשך עונת ספורט אחת. ספורטאי שגילו מעל 18 שנה, הנמצא בהסגר, אינו רשאי להשתתף בתחרות כלשהי בארץ ובחול. עם זאת, הנהלת האיגוד רשאית להתיר השתתפות של אתלט הנמצא בהסגר בתחרויות אליפויות ישראל ותחרויות בין ארציות ובאימונים הנערכים לקראת תחרויות בין ארציות. ספורטאי שגילו מעל 31 שנה רשאי, באין הסכמה להעברתו, להודיע בפגרה על רצונו לעבור לאגודה אחרת והוא יוכל לעבור לאותה אגודה בסיומה של עונת ספורט אחת. אין בתקנון התייחסות לתשלום או גמול לאגודה שממנה מבקש הספורטאי לעבור.

2.7. שחיה

הכללים הנוגעים להעברת שחיניים מאגודה לאגודה מוסדרים בתקנון אליפויות ואירועי איגוד השחיה.²⁰ בסעיף 2 בתקנון נקבע כי שחיין רשאי לעבור מאגודה לאגודה על ידי שחרור בתקופת ההעברות. הנהלת בעניין העברת ספורטאים בהעדר הסכמה קבוע בנספח א' בתקנון. על פי נוהל זה, ספורטאי רשאי, באין הסכמה של אגודת האם להעברתו, להודיע בתקופת העברות על רצונו לעבור לאגודה אחרת והוא יעבור לאגודה הקולטת בתום שנה מיום המצאת המסמכים הנדרשים למזכירות איגוד השחיה. בתקופת המעבר רשאי הספורטאי להתאמן בכל מסגרת שיחפוץ, אך הוא נדרש להמשיך לייצג בתחרויות את אגודתו. במקרה שהאגודה סירבה לרשום אותו לתחרויות, הוא רשאי להתחרות ללא זהות אגודתית. אין בתקנון התייחסות לתשלום או גמול לאגודה שממנה מבקש הספורטאי לעבור.

2.8. ג'ודו

הכללים בנוגע למעבר ספורטאים בין אגודות קבועים בתקנון בדבר מעבר ספורטאים של איגוד הג'ודו.²¹ על פי התקנון, ספורטאי מעל גיל 17 שהאגודה בה הוא רשום מסרבת לשחררו לאגודה אחרת, ייחשב משוחרר אם ישולם לאגודה המשחררת סך של 2,000 ש"ח כסכום בסיס, וכן תוספות המתייחסות להשקעה בספורטאי ובתקופת הפעילות שלו באגודה: בגין כל שנה שבה הספורטאי רשום באגודה סך של 500 ש"ח (עד לחמש שנים לכל היותר בגין סעיף זה); בגין ההשקעה בספורטאי סכום חד פעמי בגין ההישג הגבוה ביותר שאותו השיג באגודה ממנה הוא מבקש לעבור, בהתאם לרשימת ההישגים והסכומים המפורטים

¹⁹ אתר איגוד האתלטיקה, [תקנון משנה לתקנון איגוד האתלטיקה בישראל](#), כניסה: 19 בנובמבר 2018.

²⁰ אתר איגוד השחיה, [תקנות כלליות לאליפויות ואירועי איגוד השחיה](#), כניסה: 15 בנובמבר 2018.

²¹ אתר איגוד הג'ודו, [תקנון בדבר מעבר ספורטאים](#), כניסה: 15 בנובמבר 2018.

בתקנון (החל מ-500 ש"ח לספורטאי שההישג הגבוה ביותר שלו היה מקום שלישי באליפות ישראל לקדטים או לגיוניור ועד 25,000 ש"ח לספורטאי שזכה במקום ראשון באליפות העולם או אירופה או באולימפיאדה). אם ישולמו לאגודה המשחררת הסכומים הנדרשים עבור השחרור אז ייחשב הספורטאי כמשוחרר לכל אגודה אחרת ללא צורך בהסכמה נוספת של האגודה המשחררת. בהיעדר תשלום לאגודה המשחררת הספורטאי יהיה רשאי לעבור לאגודה אחרת, אולם כל תוצאותיו והשתתפויותיו בתחרויות יזקפו לזכות האגודה המשחררת למשך עונה אחת.

3. מבט משווה – ענפי הכדורגל והכדורסל

במסגרת מסמך זה לא נערכה אמנם סקירה משווה בינלאומית ביחס לכלל הענפים שנסקרו לעיל, אך נציין כי במסמך שנכתב בשנת 2015 במרכז המחקר והמידע של הכנסת בנושא תשלום פיצויים בגין אימונו וקידומו של שחקן כדורגל, נמצא כי בעוד שבישראל אין מגבלת גיל לזכאות לפיצויים בעת מעבר ראשון של שחקן אשר שיחק בקבוצה רוב שנותיו, במדינות אחרות שנסקרו²² ובכלל זה בתקנון ההעברות הבינלאומיות של פיפ"א, לרוב ישנה מגבלת גיל לזכאות לפיצויים, עד גיל 23-24. כמו כן נמצא כי ברוב המדינות שנסקרו, המועדון המעביר מחויב להציע חוזה העסקה לשחקן כדי שיהיה זכאי לפיצויים, ולעתים החוזה המוצע צריך להיות בתנאים שאינם נופלים מתנאי החוזה הקודם.²³ בישראל לא קיימת חובת הצעת חוזה כתנאי לעצם הזכאות לפיצויים, אלא כתנאי הנוגע לגובה הפיצוי בלבד, וזאת ביחס לשחקנים בגילאי 21-24 בלבד ובמקרה שבו מדובר בהעברה ראשונה.²⁴

בנוסף, לבקשת הייעוץ המשפטי לוועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, ערכנו לצורך המסמך הנוכחי בדיקה בנוגע לענף הכדורסל, וזאת בסיוע איגוד הכדורסל הישראלי. ממידע שקיבלנו מאיגודי כדורסל של ארבע מדינות (גרמניה, צרפת, רוסיה וקפריסין) עולה כי לא קיים בהן מנגנון הסגר, במצב של היעדר חוזה. עוד עולה כי בשלוש מהן מנגנוני הפיצוי בגין הכשרת שחקן בעת מעבר לקבוצה אחרת, מוגבלים לגיל מסוים: עד גיל 24 בצרפת; עד גיל 21 ברוסיה²⁵; ועד גיל 23 בקפריסין²⁶. לצד זאת, בגרמניה נקבע כי שחקן שסיים חוזה רשאי לעבור לכל קבוצה אחרת ללא תשלום פיצוי לקבוצה הקודמת. עם זאת, הקבוצות של שלוש הליגות הראשונות בגרמניה הקימו קרן שמתגמלת פיתוח של שחקנים צעירים. בהתאם לכללי הקרן כל קבוצה מפרישה לקרן סכום מסוים בעבור כל שחקן שהעבירה לשורותיה, ללא תלות בגילו (750 עד 3,000 יורו, בהתאם לליגה אליה משתייכת הקבוצה הקולטת). הקרן מעניקה מלגות למאמנים

²² אנגליה, צרפת, איטליה, ספרד ואירלנד. באיטליה מגבלת הגיל היא 25.

²³ מרכז המחקר והמידע של הכנסת, [תשלום פיצויים בגין אימונו וקידומו של שחקן כדורגל \(פיצויי הכשרה\) – סקירה משווה](#), כתיבה: עדו אבגר, 7 ביולי 2015.

²⁴ אתר ההתאחדות לכדורגל, [תקנון הרישום שעודכן בתאריך 30 באוגוסט 2018, סעיף 2\(ב12\)5](#).

²⁵ מועדון שמחתים שחקן שהגיע לגיל 18 על חוזה ראשון נדרש להפריש בתום החוזה תשלומים לקרן ייעודית. סכום ההפרשה נקבע בהתאם לשנות ההכשרה של השחקן בבית הספר לכדורסל (הסכום המרבי הוא 190,000 רובל – כ-11,500 אלף ש"ח). הסכומים שנצברים בקרן משמשים לתגמול המאמנים שהכשירו את השחקן (60%), לבתי הספר לכדורסל שבהם השחקן היה רשום (30%) ולמאמני נבחרות הכדורסל של רוסיה ולצורך המשך פעילות הקרן (10%).

²⁶ סכום הפיצוי לקבוצה המעבירה נקבע לפי נוסחה שמשקללת את מספר העונות שבהן השחקן היה פעיל החל מגיל 13, מספר המשחקים הרשמיים שהוא שיחק והשתתפותו באליפויות במסגרת הנבחרות הלאומיות לנוער. סכום הפיצוי המרבי יכול להגיע ל-9,700 יורו.

צעירים, תומכת בפרויקטים בבתי ספר, ומשלמת עמלות לקבוצות שטיפחו שחקנים צעירים שמשחקים
בליגה הראשונה.²⁷

כתיבה: אסף ויניגר

אישור: יובל וורגן, ראש צוות

גרסה לפני עריכה לשונית

---

²⁷ תשובות איגודי הכדורסל של גרמניה, צרפת, רוסיה וקפריסין, על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, שהועברה לאיגודים
אלה באמצעות איגוד הכדורסל בישראל, דצמבר 2018-ינואר 2019.

כמו כן, על פי תקנון פדרציית הכדורסל הבינלאומית (פיב"א), המתייחס להעברות בינלאומיות, שחקן שהגיע לגיל 18 רשאי
לסרב לחתום על החוזה הראשון שלו עם קבוצתו המקורית (שלה יש זכות ראשונים להציע לו חוזה), אולם במקרה כזה
הקבוצה אליה הוא עובר (במדינה אחרת) נדרשת לפצות את הקבוצה המקורית בגין הפיתוח וההכשרה של השחקן. סכום
הפיצוי נקבע בהסכם בין הקבוצות. לאחר סיום החוזה הראשון שלו השחקן רשאי לעבור לכל קבוצה אחרת ללא תשלום
פיצוי. מקור: FIBA Internal Regulations, [Book3 Players and Officials](#), In Force As Of 17 June 2018, Chapter2: International Transfer Of Players.

הכנסת

מרכז המחקר והמידע